

ANLATAYIM DA SUÇUMUZ ORTAYA MI ÇIKSIN?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Cuma, 30 Eylül 2016 06:22 -

1975-1976 öğretim yılında öğretmenlik yaptığım Orta Anadolu kasabasından bir öğrencim, 33 yıl sonra Ankara'da beni buldu. — Hocam, bir günlüğüne memlekete gideceğim, gelmek isterseniz sizi de götürüyüm, dedi. Gitmek istemez miydim, canıma minnet bildim. Güneşli bir havada o kasabadan ve öğrencilerimden söz ederek önce il merkezinden, sonra ilçe merkezinden geçtik, kasabaya ulaştık. Benim bir yıl çalıştığım konserve imalathanesinden bozma ortaokulun yerinde yeller esiyordu. Yeni ve modern bir ortaokul yapılmıştı. 33 yıl öce öğrencim olanlardan kasabada beş altı kişi kalmıştı. Haberleri oldu, geldiler. Özlemlerle kucaklaştık.

Öğretmenler, öğrencilerin tümünü akıllarında tutamazlar. Zaten çocukluk çağından orta yaşlılığa geçtikleri için tanınmaları da zorlamıştır. Fakat öğrenciler öğretmenlerini kolay kolay unutmazlar. Kimin evine gidip sofralarına oturduğum, okutulası için kimin babasına tavsiyede bulunduğum, kendisine hangi kitabı tavsiye ettiğim gibi konularda bir sürü olay hatırlattılar. Yeni okulu gezerek kütük defterini inceledim ve öğrencilerimin listesini yazdım. Kasabanın içinde gezdik, kahvede oturup sohbet ettik.

Kasabanın bağlı olduğu ilçe merkezi, 1915'te Ermeni tehciriyle anılıyordu. Buranın kaymakamı Ermenileri kırmakla suçlanmış, Mütareke'de divanharpte yargılanarak idam edilmişti. Ermenilerin tehcir sırasında uğradıkları muamele konusunda çok şey yazılmıştı ve yazılmaya da devam ediyordu. Adı geçen kaymakam ile Diyarbakır Valisi Dr. Reşit Bey bu olayın simge adları haline gelmişti. Dr. Reşit, özel bir çete kurup 50 bin Ermeni'yi katlettiği suçlanıyordu ve yargılanacağı sırada cezaevinden kaçmış, yakalanacağını anlayınca da intihar etmişti. 33 yıl önce bu olayla ilgilenememiştik. Herhalde olay gündemde de değildi. Şimdi yerine gitmişken bana eşlik eden öğrencilerime:

— Buradaki tehcirle ilgili bir bilginiz var mı, eskiler neler anlatıyordu? diye sordum.

— Eski Belediye başkanı büyüklerinden duyduklarını anlatıyor. En ayrıntılısını o biliyor, Onu dinle, dediler.

Kahvehanelerin birinde eski başkanı bulduk. Benim bir yazar olduğumu söyleyerek 1915 olayları hakkında bildiklerini anlatmasını istediler. Kim bilir bu kahvehane köşelerinde kaç kez bunları anlatmıştı.

Fakat bu kez hiç duraklamadan:

— Anlatayım da suçumuz ortaya çıksın öyle mi? dedi ve bu konuda konuşmayı reddetti! Öğrencilerim, olayın bu kasabanın çok yakınında geçtiğini, Ermenilerin katledildiği yeri bana gösterebileceklerini söylediler. Bir arabaya bindik. Kasabanın beş kilometre kadar dışında tarlalar arasında hafif yüksek bir yerde durduk. Biraz ileride arazi alçalıyor, vadi görünmüyordu. Dediler ki:

— Ermeni kafilesini burada durdurmuşlar. “Sünnet edeceğiz!” diyerek şu tepenin arkasındaki vadiye tek tek götürmüşler. Orada öldürmüşler!

Bir gerçeği abartmak, gizlemek veya inkâr etmek gibi bir kaygıları yoktu. “Yazar” olduğumu bildikleri için bunu yazabileceğimi de hesaba katmış olmalıydılar. Böyle bir olaydan ötürü kendilerini suçlu da saymıyorlardı. Çünkü Ermeni tehciri bir devlet politikasıydı ve jandarma marifetiyle yapılıyordu. Eski Belediye Başkanı, “Anlatayım da suçumuz ortaya çıksın öyle mi?” derken o köylülerinin suçunu değil, devletin suçunu kast ediyordu ve belli ki, kendisini ve halkı devletle özdeşleştiriyordu.

ANLATAYIM DA SUÇUMUZ ORTAYA MI ÇIKSIN?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Cuma, 30 Eylül 2016 06:22 -

Resmi tarihçilerin ve birçok okur-yazarın yaptığı gibi.

Ah! Tarih ve politika yalan üstüne bina edilmeseydi, insanlık bundan ne kadar kazançlı çıkardı...

(29 Eylül 2016)

Fotoğraf: Olay yeri yakınlarında (9 Temmuz 2009)